

De Moeial

Studententijdschrift van de Vrije Universiteit Brussel in samenwerking met BSG, Studiering Vrij Onderzoek en Dienst Cultuur 13de jaargang - nummer 10 - 26 april 1996

VUB IS HILOK BEU, HILOK NIET

Het zal u zeker niet ontgaan zijn, beste lezer, dat het HILOK het één en ander van plan is; het doet zelfs pijn aan de ogen. Maar je zou om minder om aandacht schreeuwen; het kwam onze spormensen immers aan de oren dat enkele snodeaards op de raad van bestuur erop aansturen dat het HILOK gesplitst, kortom afgeschaft zou worden. De Moeial ging met HILOK-student, faculteitsraadsafgevaardigde en onderwijsraadsafgevaardigde Sieger Van Peer praten. Over sport, lichaamsverzorging, actie en reactie.

HILOK splitsen?

DM- Kan u me eerst een schets geven van de ontwikkelingen die het HILOK kende vooraleer het voorstel tot splitsing ervan bekend werd?

Sieger Van Peer- In 1970 is het HILOK gesticht als instituut op het moment dat de VUB startte. Eerst bevatte dit instituut alleen de studie 'Lichaamlijke Opvoeding' (LO), later groeide daar de kiné uit. De kiné komt dus helemaal niet uit een medische faculteit. Tot 1994 functioneerden we als apart instituut met vertegenwoordiging in alle raden; officieel vielen we onder de faculteit geneeskunde, maar als apart instituut, de 7 + 1 semi-faculteit. In 1994 veranderde dit dus (herziening van het eerste organiek statuut, n.v.d.r.): we werden autonoom en kregen facultaire bevoegdheden, alleen kregen we niet de naam 'faculteit'. Tot 22 februari 1996 was dit organiek statuut geldig; nu zitten we dus in een toestand waarin alle instituten en faculteiten in een impasse zweven, want niemand is instituut,

niemand is faculteit, omdat men zijn eigen organiek statuut niet is nagekomen. (In het o.s. van 1994 had de raad van bestuur zichzelf de termijn van twee jaar opgelegd om tot een herziening van het aantal faculteiten te komen, n.v.d.r.)

DM- En wat is men nu precies van plan met het HILOK?

SVP- In principe weet niemand dat, alleen de mensen van de 'denkgroep structuren' weet iets van de plannen. én de mensen die een document moeten opstellen tegen de raad van 23 april. Maar niemand weet precies wat wie van plan is. Het enige officiële dat we nu hebben is het nog niet goedgekeurd verslag van de vorige raadszitting waar de besprekingen rond het organiek statuut plaats gehad hebben en waar is geuit dat het HILOK eventueel zou kunnen gesplitst worden. Daartegen hebben we als faculteit gereageerd vanuit de faculteitsraad en er is een document onderweg waarin wij al de redenen die al geuit zijn voor een splitsing teniet doen.

(vervolg op pagina 2)

HILOK (1-2)

De kroniek van een niet-aangekondigde dood: het HILOK ligt op sterven. En daarmee ook het concept van de volledige universiteit. Enkel de Raad van State kan sociafs brengen.

KULTUURKAFFEE (3-8)

Het Kultuurkaffee maakt komaf met de vroegere Kaffeepolitiek. De studenten zijn voortaan de voornaamste geldschieters van de Kultuuractiviteiten. Het nieuwe toverwoord bij de beheerders van het Kultuurkaffee is winstmaximalisatie.

DE GROENE WATERMAN (3)

Een nieuwe boekhandel zal binnenkort wellicht het VUB-landschap sieren. De Moeial ging reeds op verkenning uit en kwam enkele verbazingwekkende titels op het spoor.

CENTRUM LEO APOSTEL (4-5)

Zo ongeveer één jaar na de fameuze conferentie 'Einstein meets Magritte' gingen wij nog eens een babbel slaan met de organisator, het Centrum Leo Apostel (CLEA). Interdisciplinariteit, constructie van wereld beelden en de brede verspreiding van kennis zijn nog steeds de ordewoorden van CLEA in hun streven naar de toenadering tussen wetenschap en kunst.

COLUMN-BIZARRE WERELD (6)

Onze columnist is terug van weg geweest. Naast de hersenkronkels van Uw toegenegen Mr. Blue vindt u zoals gewoonlijk de bizarre wereld rond in 14 dagen.

Open brief aan de Rector

Geachte Mevrouw De Rector,

Reeds herhaalde malen heeft u in uw redevoeringen niet zonder enige trots de traditie, die de VUB en de ULB kenmerkt, uit de doeken gedaan. Een sterk democratisch en sociaal profiel, een maatschappijkritische ingesteldheid, weinig zin voor conformisme en een open universitair debat zijn de uitdrukkingen die u meestal in de mond neemt bij de beschrijving van de identiteit van de vernoemde universiteiten.

Reeds herhaalde malen hebben wij u aan deze woorden herinnerd omdat wij uw mening hieromtrent delen. Enkel een universiteit die deze nobele doelen nastreeft kan een positieve impact hebben op het maatschappelijk gebeuren en alzo haar rol van maatschappelijk veranderingscentrum ten volle vervullen.

Versillende wapenfeiten uit het verleden illustreren de hierboven geschetste identiteit.

Op 22 november 1941 besliste de Duitse Commissaris Generaal von Graushaar -zonder overleg met de ULB- drie professoren aan te stellen. Zij waren alledrie het Nazi-regime gunstig gezind en één ervan was zelfs lid van de Algemene SS-Vlaanderen. Nadat de Duitse bezetter enerzijds was overgegaan tot de ontbinding van de filosofische en politieke kringen en anderzijds een twintigtal professoren het recht tot doceren ontzegd had, was deze aanstelling de druppel die de emmer deed overlopen. De ULB kon zich hiermee niet meer verzoenen en ging consequent over tot de sluiting van de universiteit. Enkele colleges werden clandestien verdergezet en de Groep G, opgericht door enkele ULBers, was zeer actief in het verzet. Met andere woorden: éénmaal de ULB haar opdracht niet meer naar behoren kon uitvoeren stopte de gehoorzaamheid en betrad ze illegale paden.

Onbevoegde personen in de materie zouden kunnen stellen dat de oorlog deze uitzonderlijke maatregel rechtvaardigt.

Echter, ook in een recenter verleden heeft de VUB haar rol als maatschappelijke stoorzender met verve gespeeld. Zo legt de VUB het advies van de VLIR (Vlaamse Interuniversitaire Raad) op het vlak van de inschrijvingsgelden steeds naast zich neer. De VUB is daarmee een doorn in het oog van eenieder die de inschrijvingsgelden in een exponentieel, stijgende lijn wenst te zien evolueren. Het lagere inschrijvingsgeld aan de VUB is hét obstakel in de verdere verhoging van het inschrijvingsgeld en de reden waarom de inschrijvingsgelden in de Vlaamse Gemeenschap, in tegenstelling tot de Waalse Gemeenschap waar onze zusteruniversiteit jammer genoeg niet deze rol heeft gespeeld, nog niet de kaap van de 25000,- hebben overschreden. Om de houding van de VUB te legaliseren is de wetgever overgegaan tot de bepaling van een minimum- en een maximuminschrijvingsgeld. Met andere woorden: éénmaal het democratisch profiel van deze universiteit in het gedrang werd gebracht, ging deze universiteit over tot handelingen die de wetgever tot inkeer brachten.

Een ander voorbeeld is het standpunt van de Raad van Beheer van de VUB naar aanleiding van het "Memorandum over Hoger Onderwijs in de Europese Gemeenschap" dat verspreid werd naar de persinstanties. Zoals geweten wenst de Europese Gemeenschap het onderwijs af te stemmen op de imperatieven van de markt om het alzo te reduceren tot een wapen in de concurrentiestrijd. De VUB veegde het Memorandum onder tafel en stelde als reactie op het Memorandum volgende uitgangspunten voor een onderwijs- en onderzoeksbeleid centraal: democratisering van het onderwijs, academische vrijheid en meer aandacht voor het fundamenteel onderzoek. Samen met het protest van de studenten en andere universiteiten resulteerde dit in het verdwijnen van het Memorandum in de vergeetput. Met andere woorden: éénmaal het beleid van de overheid aanstellen maakte om de basisprincipes van deze universiteit de vernieling in te boren, maakte de VUB van alle mogelijke wapens te harer beschikking gebruik om daar offensief en strijdijdstig tegen in te gaan.

Welnu, Mevrouw De Rector, wij kunnen ons om verschillende redenen niet ontdoen van de indruk dat de huidige VUB, nu de wapenfeiten uit het verleden in een geïllustreerde herdenkingsbrochure zijn geboekstaafd, deze traditie van contestatie verlaat om zich te nestelen in een conformistische ingesteldheid. Ten eerste heeft deze universiteit noch tegen het wetsontwerp van Vande Lanotte in zijn geheel, noch tegen de bepalingen erin die de buitenlandse studenten treffen, gereageerd. De Minister van Binnelandse Zaken zal via dit ontwerp voortaan naar willekeur kunnen uitmaken welke buitenlandse student in zijn ogen mag verder studeren en welke hij met een C-130 terugstuurt naar zijn land van herkomst. Ten tweede participeert de VUB, via enkele vertegenwoordigers, aan de commissie die door Vanden Bossche in het leven werd geroepen ter onderzoek van de modaliteiten van de toelatingsproef voor de tandheelkunde en geneeskunde. De VUB legitimeert alzo het bestaan van deze commissie en verklaart zich impliciet akkoord met de invoering van een toelatingsproef. Dergelijke houding staat haaks op al de standpunten die de VUB in het verleden met vuur heeft verdedigd. Wil de VUB hierdoor vermijden om op de té lange tenen van de overheid te trappen in de ijdele hoop dat ze door deze wat gunstiger (loes: wat guller) bejegend zal worden? Wil de VUB de banden met de socialistische regeringspartners aanscherpen zodat zij in het katholieke Vlaanderen ook aan haar trekken zou komen? Wat ook de motieven van deze ploise ommezwaai moge zijn vragen, of beter, eisen wij van u om deze ongedaan te maken en weer aan te knopen met de hierboven geschetste traditie. Van de socialisten hebben wij sowieso niets te verwachten: zij zijn met handen en voeten gebonden aan het regeringsbeleid. Het is niet voor niets dat hoogwaardigheidsbekleders uit katholieke hoek onomwonden stellen dat zij in feite een neo-liberaal beleid voeren. De coalitie met de socialisten dient enkel als legitimatie voor het gevoerde beleid.

Wij vragen u dan ook dringend om de commissie Installatie Toelatingsproef met de nodige poeha te verlaten en eraan toe te voegen dat de VUB volgend jaar iedereen met een eindexamen middelbaar onderwijs, ongeacht de herkomst, de leeftijd, de participatie aan een gecentraliseerd ingangsexamen, de sociale achtergrond, de identiteit van schoonmoeder, zal inschrijven tegen het huidige inschrijvingsgeld in de richting die de persoon in kwestie verkiest. Tevens vragen wij u om de Belgische Staat voor het gerecht te dagen wegens het niet-naleven van de Internationale Verklaring van de Rechten van de Mens. Ook het verzekeren van de vrije toegang tot het onderwijs is immers één van de wetartikels die men in deze Verklaring kan lezen.

Hopende dat u enerzijds nog niet te zeer verstrengeld geraakt bent in bepaalde machtsorganen en dat u anderzijds nog niet voldoende gepasid bent met valse beloftes, zodat een dam opwerpen tegen de huidige evolutie nog onder de mogelijkheden behoort, verblijven wij innidels,

Met de meeste hoogachting,

BLACK FOOT

(vervolg van pagina 1)

DM- Wat zouden de gevolgen zijn voor de studenten indien er tot splitsing wordt overgegaan?

SVP- Indien er een splitsing zou komen schatten wij in dat de gevolgen voor de studenten onoverzichtelijk zullen zijn. Iets dat voor mij heel belangrijk is, is dat het HILOK niet meer zal bestaan en dat wij zo onze eigenheid verliezen. Wij gaan dan ook een diploma krijgen waarop staat 'licenciaat LO' of 'licenciaat kiné-therapie', met de naam van een faculteit waar wij niets mee te maken hebben. Als men met zo'n diploma 'licenciaat LO, faculteit psychologie & opvoeding' afkomt in het buitenland, dan zal men daar rare ogen trekken. Voor de kiné 'geneeskunde', daar heb ik ook mijn bedenkingen bij. De studenten zullen veel minder makkelijk te verenigen zijn in een kring omdat zij op dat ogenblik volledig gescheiden leven. Nu zit kiné wel voor een deel in Jette, LO zit voor een heel klein deel in Jette. Als je die twee gaat splitsen zit je met enorme uurroosterproblemen, enorme problemen voor ZAP, AP en ATP die zeker hun weerslag zullen vinden op de studenten. Het onderwijs zal ook in kwaliteit dalen en op termijn zullen de studenten ook niet meer kiezen voor LO of kiné aan de VUB omdat ze het in andere universiteiten wel aan een apart instituut kunnen volgen.

DM- Als men tot een splitsing zou overgaan, dan moet men dat doen op basis van een doorslaggevend verschil tussen LO en kiné. Wat houden beide opleidingen in? Wat zijn hun verschillen? Is er een doorslaggevend verschil?

SVP- In de gestipuleerde oplossing spreekt men van: 'LO is agogisch', kiné is medisch'. Dat is dus helemaal te weerleggen. LO is voor een deel agogisch, dat komt er voor een deel bij, maar het is zeker niet het leeuwendeel van de opleiding. Het leeuwendeel van de opleiding LO zijn exacte wetenschappen en daar komt agogiek bij, maar dat is zeker geen argument om ons bij de psychologie te steken waar de agogiek veel meer tot uiting komt in de opleiding. En kiné heeft uiteraard medische aspecten, men heeft er vakken zoals bv. 'klinische anatomie', maar een kiné is geen medicus van opleiding, hij is kinesist. LO en kiné horen bij elkaar, want naast de geneeskunde is er de primaire preventie van letsel en ongevallen, LO; en ten tweede is er de secundaire preventie, de kiné. Die twee horen initieel bij elkaar. Kiné is uit de LO ontstaan. De kandidaturen van onze opleidingen lopen bijna parallel, er zijn vele gemeenschappelijke vakken. In de eerste licentie zijn er ook nog een klein aantal gemeenschappelijke vakken. In de tweede licentie zijn er geen gemeenschappelijke vakken meer omdat de LO zich splitst in vijf afstudeervarianten en kiné ook een aantal varianten kent; en er zijn de achthonderd uren stage die men in de kiné moet doen, die veelal in Jette worden gedaan, maar die men ook ergens anders kan doen.

Het zwakke broertje?

DM- Het lijkt erop dat de VUB overheid eerst het zwakke broertje wil aanpakken en dat jullie facultair statuut een zoethoudertje was.

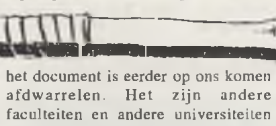
SVP- Dat is inderdaad waar. Dat blijkt ook uit de verslagen van de Raad waar de discussie rond het organiek statuut aan de orde was. Daar is een paar keer gezegd: "Kijk, waarom visseret men steeds het HILOK?", daarop is officieel gereageerd de voorzitter die impliciet zei: "We willen toch naar minder dan zeven faculteiten. Het HILOK heeft

zich dus niet gevisseerd te voelen". Als men nu twee jaar later ziet dat men het HILOK toch visseret, het toch wil afschaffen, dus dat men zichzelf eigenlijk iets heeft voorgelogen en dat men geen enkel beter argument vindt dan wat er nu in een uitgelekt document verschijnt, dan denken wij dat men inderdaad het zwakke broertje wil aanpakken en ik denk eigenlijk niet dat het HILOK eigenlijk een zwak broertje is. Het HILOK is zeker een volwaardig instituut, dat hebben we de laatste twee jaren bewezen. Onze LO-opleiding is de beste van de drie universiteiten dat heeft de visitatiecommissie vorig jaar bewezen. Momenteel is de visitatie kine aan de gang; in de RUG was die gewoon afbrekend op alle vlakken, men heeft daar zelfs de rector op het matje geroepen; in de KUL was het al niet veel beter en ik denk dus dat wij met onze kine-opleiding er weer als beste gaan uitkomen. Ons in dat opzicht als zwak broertje omschrijven is totaal onterecht er zijn misschien opleidingen aan de VUB die minder toekomst hebben. Bij ons ligt de toekomst open, men heeft ons facultaire bevoegdheid gegeven we hebben daar duidelijk maximaal gebruik van gemaakt, onze opleiding verbeterd nieuwe richtingen worden ingeslagen en op dit ogenblik het instituut onthouden is dan ook totaal onterecht.

Democratisch?

DM- Jullie hebben gereageerd op het uitlekken van een document van de Denkgroep Structures. Wat kan u ons daarover vertellen?

SVP- De voorzitter was Prof. Despontin, van elke faculteit zat er één iemand in. Ik weet dat mevrouw de Rector de denkgroep heeft samengesteld. In De Krant stond dan ook een kleine fout: daar zei men dat 'het HILOK Prof. De Cnop had afgevaardigd'. Dat is dus niet waar: de Rector heeft enkele mensen aangeduid. Verder hebben we een document kunnen bemachtigen, eigenlijk is dat niet het juiste woord

het document is eerder op ons komen afdwarrelen. Het zijn andere faculteiten en andere universiteiten die het gerucht eerder kenden dan wij, wat bij ons veel kwaad bloed heeft gezet. Wij zijn op tweeërlei manieren over deze problematiek iets te weten gekomen: ten eerste was er de dochter van de vice-decaan van het HILOK die het aan haar vader wist te vertellen vooraleer hij er zelfs iets van wist; ten tweede was er een telefoontje van een bezorgde ouder wiens zoon wou komen studeren aan het HILOK en die vroeg waar hij best een kot zou nemen in Jette of in Etterbeek. Die manier van doen heeft dus heel wat kwaad bloed gezet.

DM- Van openheid was dus helemaal geen sprake?

SVP- Men had in de RvB gesteld dat de discussie omtrent herstructurering op democratische wijze, in alle openheid gevoerd moest worden en dat is dus niet gebeurd. Het document is ons in de handen gevallen langs studenten van andere faculteiten enerzijds, en anderzijds langs de vice-decaan die het document en het slechte nieuws twee weken voor de Paasvakantie aan ons meedeelde.

Acties

DM- Welke acties onderneemt u tegen de splitsing?

SVP- Er zijn acties gepland, met name één op 23 april: dat verzamelen wij om twee uur in de turnzaal van het HILOK, de actie zal daar niet doorgaan, maar waar ze zal

plaatsvinden wordt dan pas bekend gemaakt. Het zal een ludieke actie worden om onze eisen kracht bij te zetten. Indien de 23ste op de RvB toch beslist wordt om de splitsing van het HILOK op de agenda te zetten dan zullen we verdere acties ondernemen. Indien dit niet het geval is dan zullen we niet op de beide oren gaan slapen maar dan zullen we waakzaam toezien wat het volgende voorstel is dat uit de bus komt.

DM- Hoe is de sfeer op het HILOK, bij studenten en professoren, na het vernemen van de plannen tot splitsing?

SVP- De sfeer bij het overgrote deel van de studenten is niet anders dan anders maar er is wel de bereidheid om actie te ondernemen. Dat ligt wel enigszins anders bij profen en ATP omdat zij zich effectief bewust zijn van het grote gevaar dat in een splitsing schuilt: mensen zullen "misschien" aangenomen blijven, technisch personeel zal moeten gescheiden worden, het ZAP zal moeten kiezen en er zullen zich nog vele andere organisatorische problemen voordoen. Iedereen staat bij ons achter de eis om faculteit te blijven.

DM- Het is toch een beetje vreemd dat men precies nu het HILOK wil splitsen: het instituut kent de laatste jaren een grote groei, het aantal studenten neemt in grote getale toe.

SVP- Wij denken dat mensen die nu een mooie faculteit hebben in het HILOK zelfs een beetje concurrentie zien. Het HILOK gaat zo vooruit dat ze misschien denken dat ze nu iets moeten doen anders wordt het HILOK de derde, tweedegrootste, misschien wel de grootste faculteit op een termijn van 10 jaar omdat het bewustzijn van het belang van fysieke fitheid bij de mensen groter wordt. Het lichaam is belangrijk en er zijn redenen om ons zorgen te maken: de kankers, de welvaartsziekten... De enige mensen die echt opgeleid zijn om

aan preventieve zorg te doen zijn zij die een opleiding LO of kine gevolgd hebben. Er is dus een mooie toekomst weggelegd voor LO en Kine zelfs voor een nieuwe faculteit.

Onderwijsbelasting

DM- Het HILOK doet het niet slecht als zuinige partner aan de VUB: in verhouding tot het aantal te presteren college-uren zijn er weinig professoren beschikbaar.

SVP- De onderwijsbelasting van ZAP, AAP en studenten op het HILOK is de grootste op de VUB. Als men ons instituut met facultaire bevoegdheid afschaft gaat de onderwijsbelasting niet naar beneden gaan, ze gaat zelfs opgedreven worden. Als de profen op verschillende faculteiten, aan verschillende jaren moet gaan lesgeven en cursussen gesplitst moeten worden - één voor Etterbeek en één voor Jette - dan gaat de onderwijsbelasting zeker niet verminderen. Het is tijd dat men het HILOK als volwaardige academische partner gaat beschouwen, in plaats van het de kop in te drukken. Ons vakgebied kent een stijging; ons studentenaantal kent een stijging; de studenten aan het HILOK zijn heel content en het profenbestand is overbelast. Men moet ons laten uitgroeien tot een volwaardige faculteit in de plaats van ons af te

schaffen: er moeten profen aangenomen worden! Als men moet besparen, dan moet men dat doen op de faculteiten waar de onderwijsbelasting zeer klein is.

DM- Wat als men op de raad van de 23ste toch beslist om de plannen tot uitvoering te bespreken.

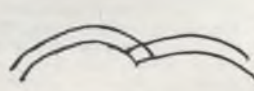
SVP- Als men op de raad van de drieëntwintigste wil doorgaan met de beslissing om het HILOK te splitsen, dan kunnen wij juridisch gezien naar de Raad van State stappen: vragen om de beslissing tot splitsing in kortgeding teniet te doen, en dan een procedure in gang zetten om het organiek statuut van de VUB, het tweede, ongeldig te laten verklaren. Wij kunnen dat doen op basis van het eerste organiek statuut dat zei dat heel de universitaire gemeenschap geraadpleegd moest worden voordat men het organiek statuut kan veranderen. Die raadpleging is niet gebeurd, ofwel is ze zeer sumier gebeurd: twee weken voor het uitbrengen van het organiek statuut heeft men vlug op alle valvassen een papertje gehangen met daarop: 'Jongens, het

organiek statuut is uit jullie kunnen het komen lezen'. Dat organiek statuut was ettelijke pagina's dik; op twee weken moest de gemeenschap dat document gelezen hebben en daar dan opmerkingen bij geven: dat is géén raadpleging van de universitaire gemeenschap. Als we VUB terug waar ze twee jaar geleden stond en zal men helemaal opnieuw moeten beginnen.

Eigenlijk kunnen we daar nu al aan werken, want: ten eerste is het organiek statuut juridisch onjuist tot stand gekomen; ten tweede heeft dat organiek zichzelf niet nagekomen. Dus moeten wij juridisch gezien een instituut met facultaire bevoegdheden blijven tot de volgende aanpassing van het organiek statuut. En dan is er ten derde nog het feit dat van de redenen die men aanhaalt om het HILOK te splitsen in ons standpunt brandhout gemaakt wordt. Ik denk niet dat we zwak staan op dit moment.

(Van sporten blijf je sterk! red.)

Thierry Serrien

ARISTOCRATIE OF DEMOCRATIE ?

Heeft de VUB zichzelf in een impasse gebracht door een dikke twee jaar geleden onverhoeds haar organiek statuut aan te passen? Had een organiek statuut dat voorziet dat er binnen twee jaar weer één en ander aangepast moet worden wel zin? Meer nog, is dit organiek statuut nog geldig? Is het ooit wel geldig geweest?

De aanpassingen die men eind '93, begin '94 aan het eerste organiek statuut (daterend van de oprichting van de VUB) deed hadden tot doel de universiteit beter bestuurbaar te maken: alles moest efficiënter gaan, de bestuurlijke units moesten zo min mogelijk en, paradoxaal genoeg, zo hoog mogelijk aanwezig zijn. Daar zou men wel beslissen hoe er bespaard moest worden. *Middle-management* was het modewoord. In november '93 besloot men om 'in het Organiek Statuut niet lager dan het niveau Faculteit af te dalen en zelfs de Faculteiten niet te noemen, en verder pleitte de Commissie Organiek Statuut 'eerder voor een bundeling dan wel voor een versnippering van het aantal Faculteiten'. Dat laatste was trouwens de 'grondreden van het stellen van een maximum aantal faculteiten zodat deze kunnen verminderd worden' (voor de rest wordt er niet over gesproken hoor-ste). Er werd een tijdslimiet van 2 jaar gesteld om een aantal preciseringen aan te brengen. *Middle-management* heet dat.

Het HILOK was toen reeds de kat die op de koord sprong, er aan trok en de alarmbel luid liet klinken. De faculteitsraad reageerde en 95% van de studenten van HILOK ondertekenden de petitie die bij toenmalig rector Dejaegere terecht kwam. Eén en ander was niet duidelijk m.b.t. het lot van HILOK, de Raad van Bestuur wist met het instituut geen blijf. Veredelen dan maar? Men kwam tot het behouden van 7 faculteiten en 'tijdelijke assimilatie' van het HILOK. Toen zei de heer Prof. Bollaert (decaan van HILOK, heden op een lange studiereis-red) 'dat het niet in de bedoeling ligt van het HILOK een Faculteit te maken, doch wel een dynamiek in stand te houden'. HILOK dus als instituut 'geassimileerd' tot faculteit voor de duur van twee jaar, daarna zou alles wel gepreciseerd worden.

Opmerkelijk is dat het in die twee jaar m.b.t. het organiek statuut nooit tot een echte discussie gekomen is met de universitaire gemeenschap (democratisch kregen?). Die discussie zal wel latent aanwezig geweest zijn. Verleden jaar kregen we wel de CoSra-nota (Commissie Strategie) voorgeschoteld: deze nota zou moeten duidelijk maken waar de VUB met zijn beleid naar toe gaat. In dit document pleit men voor een beperking van het aantal facultaire statuten en het oprichten van drie of vier cluster-faculteiten of super-faculteiten. Het aantal faculteiten dat onder zo'n superfaculteit ressorteert zou kunnen stijgen, maar met minder autonomie natuurlijk. Het CoSra-document kon (spijtig genoeg) niet uitvoerend besproken worden want op het bediscussieren ervan stond een veel te korte termijn.

Het is toch opmerkelijk hoe men zo documenten, statuten, nota's e.a. rondstuurt, aanpast en preciseert zonder dat het tot een echte discussie komt waarin fundamentele dingen besproken worden. Het HILOK dreigt er zelfs mee naar de Raad van State te zullen stappen indien het instituut opgedoekt wordt; het organiek statuut zou geen rechtsgeldigheid (meer) bezitten. Men heeft zichzelf de termijn van twee jaar opgelegd om het organiek statuut te preciseren en deze termijn is verstreken; conclusie: het is niet meer geldig. De vraag is of het ooit wel geldig is geweest: het is immers zo dat als men een eerste statuut aanpast, de regels van dit eerste statuut nog steeds geldig zijn bij de totstandkoming van de aanpassing, zeg maar het tweede organiek statuut. In het eerste organiek statuut staat (Art.50): 'Bij elke wijziging van de statuten zal de Universitaire Gemeenschap (personeel én studenten-red) vooraf moeten worden geraadpleegd volgens de modaliteiten door de Raad van Bestuur opgesteld'. Heeft deze raadpleging plaatsgehad? Wij weten van niets behalve dat men er misschien best aan doet het HILOK zijn facultair statuut te laten behouden en een open(!) discussie te houden aangaande de toekomst van de VUB. De studenten zullen die toekomst immers mee bepalen.

TS

Het KK in een nieuw kleedje

(het zal u duur te staan komen)

Een beetje geschiedenis

Misschien herinnert u zich het nog. In november kwamen een aantal studenten op voor de verkiezingen van de Sociale Raad (SoR) en de Raad van Beheer (RvB) onder de zeer originele naam "De Lijst". Zij beloofden dat alles voortaan anders en beter zou zijn. In hun programma stelden zij onder andere dat het voortaan uit moest zijn met de prijsverhogingen die deze regionen teisterden. De kiezer beloofde deze lijst voor hun jeugdige idealisme, hun schitterend programma en hun bezieldere ervaring met vijf van de zes zetels in de Sociale Raad. Nochtans, de kiezer had beter moeten weten. Enkel en alleen de benaming van hun lijst geeft reeds blijk van de creatieve armoede waarmee deze heren en dames hun functie van studentenvertegenwoordiger interpreteren. Een nog duidelijker signaal is het feit dat de mensen van De Lijst zich beheerders noemen. Hieronder verstaan zij dat een sluitende begroting het ultieme bewijs is van hun capaciteiten. De belangen van de student verdedigen komt slechts op de tweede plaats, voor zover hun drukke tijdschema dit nog toelaat.

Breken van verkiezingsbeloftes

Nadat een eerste maal de verkiezingsbelofte gebroken werd met het doorvoeren van de prijsstijgingen in het Cafeteria werden recent nog de prijsstijgingen in het Kulturkaffee gestemd. Laten we het dossier van de Commissie Cultuur waarop de studentenvertegenwoordigers in de SoR hun talent op begrotingsvlak konden botvieren eens wat van dichterbij bekijken. De Commissie Cultuur stelt dat het Kulturkaffee (KK) met twee grote problemen geconfronteerd wordt. Ten eerste lijdt het KK onder een dalende bezettingsgraad, vooral in de late avond. Ten tweede heeft ze te kampen met een begrotingsprobleem: "De begroting voor 1996 houdt rekening met een aantal prijsstijgingen die werden goedgekeurd op de cultuurcommissie van 3 mei 1995. De voorzitter van de Sociale Raad vond het toen echter niet opportuun om de voorgestelde prijsstijgingen op de agenda te plaatsen." De commissie Cultuur besluit: "Deze twee factoren hebben geleid tot 'een sfeer die voor verbetering vatbaar is' en, financieel gezien, een tekort ten opzichte van

de begroting dat aanzienlijk is." Doch geen nood, de Commissie Cultuur is wereldberucht voor het alert reageren op wantoestanden: "Aldus hebben we met de commissie gepoogd snel te reageren om deze situatie alsnog recht te trekken." De commissie toverde volgend actieplan tevoorschijn:

- "het sluitingsuur wordt vlottend en zal mede afhankelijk zijn van de bezettingsgraad"
- "de weekendactiviteiten worden verder uitgebouwd"
- "de nodige aandacht zal besteed worden aan de activiteiten in het KK die meer volk trekken"
- Het KK zal een opknappbeurt krijgen
- "De 'oneven prijzen', zoals ze reeds jaar en dag van toepassing zijn in het KK worden naar boven

afgerond." In het bijzonder gaat het om de prijzen van enerzijds Pils en Tourtel (van 37 naar 40) en anderzijds De Koninck en Witbier (van 42 naar 45).

Zoals gezegd is de prijsverhoging ingegeven door een voorspeld tekort op de begroting van 1996 waarin de verhoging van de prijzen zonder voorafgaande goedkeuring van de SoR reeds in rekening werden gebracht. De Commissie stelt -niet zonder enig gevoel voor drama- dat indien de prijsaanpassingen niet plaatsvinden ofwel de SSS (sociale Sector Studenten) "1.344.571 Bf extra moet investeren in de Dienst Cultuur" ofwel "de activiteiten van de Dienst Cultuur moeten afgebouwd worden". Vanzelfsprekend is de afbouw van de activiteiten van de Dienst Cultuur een oplossing waar niemand zich in kan terugvinden. Over een eventuele extra-investering van de SSS als alternatief voor de prijsstijging, en dus ook over een begrotingsaanpassing, wordt echter in de rest van het document van de Commissie met geen woord meer gerept. Integendeel, om de prijsstijgingen te rechtvaardigen wordt het document nog gespijsd met de evolutie van de inkomsten van het KK van 1982 tot 1995. Het feit dat de inkomsten van enkel de twee laatste jaren onderhevig zijn aan een dalende trend, die trouwens nog voor het overgrote deel kan verklaard worden doordat de sigaretten niet meer in het beheer van het KK worden uitgegeven, moet de leden van de SoR overtuigen van de juistheid van een prijsverhoging. Samen met de vaststelling dat de vervanging van de "oneven prijzen" door "even prijzen" toch wel "gemakkelijker is voor de mensen achter de bar" vormde dit de kern van de argumentatie van de protagonisten van de prijsstijging. Het netto-resultaat van deze

prijsverhogingen is dat de studenten betalen voor de cultuuractiviteiten.

Ontbrekende informatie

Laten we nu eens overgaan tot enkele feiten die niet in het document vermeld stonden. Wanneer prijsstijgingen in overweging worden genomen lijkt het mij adequaat dat naast een evolutie van de inkomsten ook een evolutie van de uitgaven in het document vermeld moet staan. Immers, indien de uitgaven sterker dalen dan de inkomsten dan stijgt de winst en zijn er weinig redenen voor een prijsverhoging. Een blik op de cijfers leert ons inderdaad dat het verschil tussen inkomsten en uitgaven voor 1993 6.016.005 Bf. bedraagt. Voor 1994 bedraagt het nog steeds 5.931.672 Bf. Slechts een klein verschil dus. Voor 1995 beschik ik niet over de cijfers. Verder zou een evolutie van de tussenkomst van de Sociale Dienst Personeel en van het Rectoraat aan de Dienst Cultuur misschien een ander licht kunnen werpen op de zaak. Ook een evolutie van de grondstofprijzen lijkt mij noodzakelijk om te kunnen beslissen of een prijsverhoging al dan niet verantwoord is. Niets van dit alles was echter te vinden in het document van de Commissie Cultuur. Het lijkt wel alsof de ervarenheid van de studentenvertegenwoordigers zo groots is dat zij hun vinger slechts in de lucht hoeven te steken om het hierboven genoemde ontbrekende cijfermateriaal te voelen en dat ze dan afgaande op hun gevoel besluiten dat een prijsverhoging verantwoord is.

Er is echter nog een argumentatie van fundamentele aard in te voeren tegen de beslissing tot het verhogen

(vervolg op pagina 8)

IT'S THE AGE OF AQUARIUS - it's the green one -

Een volwaardige boekenwinkel aan de VUB, een natte droom van menig prof. dan toch nog een feit? Laat ons hopen van wel. De Groene Waterman, "o gij bemide Aquarius", een Antwerpse boekenwinkel met oceaanpde blauwe ogen en een vrij uniek en up-to-date aanbod zou zich misschien aan de Schoofslaan komen vestellen...

De Moeial (DM): Waarom heeft de VUB nood aan een boekhandel?

Jef Maes (JM): De VUB is de voorbije jaren uitgegroeid tot een universiteit van formaat. Een universiteit van deze omvang en prestige kan niet zonder een degelijke academische boekhandel. In steden zoals Gent en Leuven waar de universiteiten in het centrum van de stad zijn gelegen wordt dat probleem automatisch opgelost. Doordat de VUB een entiteit op zichzelf is, stelt dat een probleem.

DM: Welke zijn de troeven van De Groene Waterman?

JM: Wij denken dat we aan de VUB een intellectuele meerwaarde kunnen bieden. Hierover willen wij een dialoog aangaan met alle betrokken partijen: de studenten, de professoren, de academische overheid, de VUBpress, de Dienst Uitgaven enz... Zo'n boekhandel kan maar slagen als iedereen het er over eens is dat men er beter uitkomt en dat het voor de VUB een belangrijke surplus zou betekenen.

Het is normaal dat de studenten van de VUB De Groene Waterman niet zo goed kennen en dat er enige argwaan is. Elke verandering roept vragen op, maar wij willen daar open over discussiëren. Wij nemen een unieke plaats in in het boekenlandschap in Vlaanderen. Ruim 70% van de boekenverkoop loopt via de grote ketens die slechts geïnteresseerd zijn in omzet en winst. Als VZW is ons doel niet om zoveel mogelijk winst uit te keren aan de aandeelhouders, maar om het betere boek te promoten en beschikbaar te houden voor het publiek. Uiteraard opereren wij binnen een marktmechanisme maar het verschil met de grote ketens zoals bijvoorbeeld de Fnac en de Standaard is vrij groot. Wij beperken ons niet tot de Top 10 boeken maar specialiseren ons in domeinen die voor academici (in spé) van belangrijke waarde zijn. Heel wat profen van de VUB komen regelmatig over de vloer in Antwerpen omdat ze nergens anders het aanbod vinden dat wij hebben.

DM: Welke functie zou de Groene Waterman hebben?

JM: Als wij een boekhandel zouden opstarten aan de VUB dan willen we er zeker geen campusboekhandel van maken die zich alleen beperkt tot het aanbieden van de cursusboeken. Dat doet de VUB nu en ze doet dat goed. Een boekhandel moet, naast de verkoop van de cursusboeken, vooral meer inhoud en diepgang kunnen aanbieden: de profen op de hoogte houden van de nieuwste titels op hun domein, het doorspelen van informatie aan de bibliotheek, de studenten helpen in hun zoektocht naar bijkomende informatie, het verzorgen van bestellingen van moeilijk te vinden boeken, het ter beschikking stellen van de meest recente informatie over boeken op CD-ROM, het verzorgen van boekenstands bij voordrachten en congressen, enz....

Deze functie verzorgen wij nu reeds in Antwerpen. Wij hebben aan de Rector een voorstel gedaan om een soort service-contract te maken, waarbij wij ons verbinden tot een

service aan de VUB, aan de studenten, aan de VUBpress, aan de bibliotheek, in ruil voor het opstarten van een boekhandel op de campus. Wij denken dat iedereen bij dit voorstel te winnen heeft.

DM: Welke functie zou de Dienst Uitgaven nog hebben éénmaal De Groene Waterman onderdak vindt aan de VUB?

JM: Het is moeilijk voor ons om daar een antwoord op te geven. Het is aan de academische overheid om daarover beslissingen te nemen. Als we aan de VUB starten, willen wij in elk geval met iedereen nauw mogelijk samenwerken. Op langere termijn heeft iedereen er voordeel bij dat de studenten voor alles wat met drukwerk te maken heeft, in één gebouw terecht kunnen.

DM: Welke toekomst is er weggelegd voor de VUBpress?

JM: Het ligt voor de hand dat een boekhandel op de VUB een prominente plaats toekent aan de uitgeverij van de VUB. Wij denken dat de boeken van de VUBpress beter gepromoot kunnen worden binnen een ruime academische boekhandel dan in de huidige constellatie. Trouwens, in de Groene Waterman in Antwerpen zijn de boeken van de VUBpress nu ook goed vertegenwoordigd. Wij zijn op dat vlak één van de weinige boekhandels in Vlaanderen die zich kan terugvinden in de filosofie van de VUBpress.

DM: Gaan de studentenkringen geen nadeel ondervinden van de komst van De Groene Waterman?

JM: Wij weten dat heel wat studentenkringen belangrijke inkomsten hebben uit de verkoop van boeken. Het is helemaal niet onze bedoeling om daar iets aan te veranderen. Integendeel, wij zien een nauwe samenwerking tussen de boekhandel en studentenkringen volgens het principe van wederzijds voordeel, als heel belangrijk. Een goed draaiende boekhandel aan de VUB is goed voor de studenten en dynamische kringen kunnen voordelig zijn voor de boekhandel.

DM: Gaan de studenten niet meer betalen dan nu?

JM: Waarom zou dat? Een boekhandel op de campus moet steeds de concurrentie aangaan met de omliggende boekhandels en heeft er geen enkel voordeel bij om de prijzen op te drijven. Studenten zijn heel prijsbewust en zullen daar snel genoeg op uit komen. Daarom stellen wij ook voor om een structuur te ontwerpen waarbij zowel studenten als academische overheid samenwerken met de Groene Waterman en inspraak hebben in het beleid.

Dit laatste is voor ons van het grootste belang: als de studenten zo'n boekhandel niet zien zitten dan is zo'n project gedoemd om te mislukken. Wij hopen dat de onderhandelingen die hierover de komende weken zullen gevoerd worden tot een positief resultaat leiden voor alle partijen.

DM: Bedankt voor dit interview.

Centrum Leo Apostel : eindelijk een universiteit gevonden ?

Een jaar na de groots opgezette conferentie 'Einstein meets Magritte' vragen velen zich misschien af hoe het nu ondertussen verderging met het interdisciplinaire centrum Clea (Centrum Leo Apostel), dat het geheel grotendeels lanceerde. Clea was toen nog een erg frisse organisatie, die zich eigenlijk hoofdzakelijk tijdens de conferentie zelf ontwikkelde. Oorspronkelijk werd het opzet Clea gelanceerd door Leo Apostel, die er de Solvay-prijs die hij ooit kreeg aan schonk. Hoofdzakelijk is Clea een onderzoekscentrum, met als drie krachtlijnen vooropgesteld door Apostel: interdisciplinariteit, constructie van wereldbeelden en de brede verspreiding van de kennis. Pas na hermenen inspanningen kwam het project van de grond, en kreeg uiteindelijk echt vorm tijdens de conferentie.

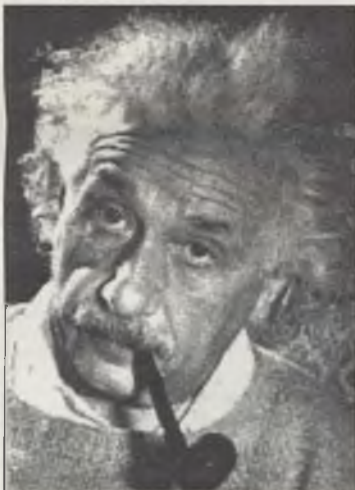
We wilden een kleine terugblik op de conferentie en een stand van zaken in de ontwikkelingen binnen Clea. Bij wie anders konden we terecht dan bij de directeur van Clea, Diederik Aerts ?

Wat zijn zoal de reacties geweest op de conferentie "Einstein meets Magritte"?

Over het algemeen zeer positief. We hebben veel enthousiaste reacties ontvangen, zowel internationaal als lokaal. Er zijn ook interessante wetenschappelijke contacten gelegd tijdens de conferentie en er zijn echte vriendschappen gesmeed, ook binnen de groep van mensen die intensief hebben meegeholpen aan de verwezenlijking van de conferentie. Er was een eigen sfeer aanwezig rond de Einstein meets Magritte conferentie, zowel tijdens de voorbereiding als de conferentie zelf. Waarschijnlijk had dat voor een gedeelte te maken met het thema en het concept: de gehele groep medewerkers werd constant uitgenodigd om te brainstormen rond het concept, en dat liet steeds opnieuw zoveel interessante en originele mogelijkheden toe, dat het wel één groot intellectueel avontuur leek.

Is het zo dat dat concept, waar de conferentie voor het grootste stuk op gericht was, origineel door CLEA werd gelanceerd of was het eerder iets waar de wetenschappelijke wereld al een beetje op zat te wachten ?

Er is duidelijk al lange tijd de behoefte aan interdisciplinariteit: wetenschappers zijn nieuwsgierig naar waar hun collega's in andere disciplines mee bezig zijn. De formule waarin we deze ontmoeting van wetenschappers uit verschillende disciplines hebben gegoten, de metafoor: Einstein die Magritte ontmoet, heeft waarschijnlijk een extra aantrekkingskracht uitgeoefend en heeft een groep jonge VUB-vorsers rond het gebeuren verzameld. Het enthousiasme en de inzet van deze groep was een prachtig aspect op zich, dat zeker ook veel heeft bijgedragen tot de speciale sfeer.

En wat is voor u persoonlijk uw evaluatie van de conferentie?

Op een bepaald moment van de voorbereiding, toen er door het enthousiasme en de enorme internationale respons een zeer grote dynamiek in gang was gekomen - dat moet zo een vier maanden voor de eigenlijke conferentie geweest zijn - werden we wel een beetje overweldigd. Oorspronkelijk was het de bedoeling iets veel kleiner te organiseren. Het was die periode dat er plots bij mij thuis een fax van Robert Pirsig binnenrolde. Ik moet je misschien vertellen dat de verzameling wetenschappers die we hebben uitgenodigd en waarvan uiteindelijk een gedeelte werkelijk naar Brussel is gekomen, ook groeide is tijdens de organisatie van de conferentie. We hadden het concept: Einstein meets Magritte, we waren begonnen met een oorspronkelijke lijst van wetenschappers, waarvan er in een eerste fase maar enkelen toezegden, en dan werden er tijdens de brainstormen waarop het concept steeds vastere vorm kreeg, nieuwe namen voorgesteld. Door deze manier van werken bleef het initiatief een groeiende entiteit, praktisch tot op het einde. En velen van de uitgenodigden waren persoonlijke helden van de medewerkers. Ik herinner me nog dat ik op een bepaald moment door mijn boekenrek snuffelde, en stootte op "Zen and the art of motorcycle maintenance", het cultboek van Robert Pirsig van het begin van de jaren zeventig. Ik dacht toen, waarom ook hem niet uitnodigen, kunst en wetenschap is werkelijk wel het thema van het boek. Toen dan enkele weken later Pirsig me een fax stuurde waarin hij me vertelde dat hij zou komen, was dat wel het een en het ander (als hij zijn vrouw mocht meebrengen, zo stelde hij, en de reden: "want op een samenkomst als deze ben ik steeds zo opgeslorpt door metafysische bejupingen, dat ik iemand anders nodig heb om de weg naar en in het hotel de vinden"). Zo ook met Heinz Von Foerster, een van de grondleggers van de cybernetica, reeds 84 jaar oud. Hij stond op ons verlanglijstje, maar we vonden niet gemakkelijk zijn adres. Dus die uitnodiging voor hem bleef zo een beetje aanslepen. Toen had ik iemand in Zweden gelokaliseerd die zijn adres kende, maar hij vertelde me aan de telefoon, dat het wel onmogelijk zou zijn om hem in Brussel te krijgen, daar hij echt niet meer deelnam aan dergelijke conferenties. Toch waren we van plan om hem uit te nodigen. Juist op dat moment - we hadden reeds per e-mail heel wat informatie over de conferentie rondgestuurd, en ook een speciale 'form' om zich als deelnemer in te schrijven - kreeg ik een deelnemersformulier waarop Heinz Von Foerster zich als deelnemer inschreef op onze conferentie. Ook Robert Edwards, de vader van

Louisa Brown, de eerste proefbuisbaby, was aan ons beschreven als iemand die zeer zelden toezegd voor dit soort conferenties, en hetzelfde voor Francisco Varela. Toen beiden toezegden, en ook nog bleek dat Linda Schele, de specialiste van de voor-Colombiaanse Meso-Amerikaanse beschavingen, die ik ooit persoonlijk ontmoette in Centraal Amerika, en die een overweldigende indruk op me had gemaakt (die ze trouwens bevestigd heeft op de conferentie), toezegde, begon het sneeuwbal-effect te werken. Van dat moment konden we bijna iedereen krijgen: het concept, en de mensen die reeds hadden toegezegd.

Een zware slag voor CLEA was het overlijden van Roger Van Geen tijdens de conferentie en dan het verlies van Leo Apostel, tijdens de zomer...

Indedaad. Zowel Van Geen als Apostel stonden mee aan de geboorte van CLEA. Dat Van Geen tijdens de conferentie kwam te overlijden was extra dramatisch. Trouwens, we hebben het nieuws over het overlijden van Van Geen vernomen juist op de dag dat wij 's avonds de workshop 'Life and Death' hadden gepland. We voelden ons allemaal zeer getroffen en stil op die dag. Dat Leo Apostel dan in de zomer overleden is laat ons werkelijk met een onherstelbaar verlies. Ik had Leo Apostel zo goed leren kennen tijdens onze maandelijkse zaterdagse bijeenkomsten met de Worldviewsgroep, dat ik werkelijk totaal de kluts kwijt was toen ik zijn plots en onverwachte overlijden vernam. Iemand die werkelijk een enorme leemte achterlaat in Vlaanderen. Het heeft mezelf en ook de anderen die dicht bij hem stonden in zijn laatste levensjaren ervan overtuigd dat we nu nog hardnekkiger dan tevoren zullen moeten vechten voor de verwezenlijking van een nieuwe dialoog tussen de verschillende wetenschappen. Hoe dikwijls dat ik nu nog de reflex heb: "dit moet ik Leo vertellen". Ik vind het ook zeer spijtig dat Van Geen en Apostel er niet meer zijn om mee te maken dat het nu toch goed gaat met CLEA.

Wat was eigenlijk de historiek van Apostel binnen het centrum?

Wel, het verhaal van CLEA is het volgende. Leo Apostel heeft twee initiatieven genomen. Het eerste was CLEA, in 1986, maar die eerste poging om CLEA op te richten is door allerlei omstandigheden mislukt. Alhoewel Apostel me er van bij het begin over sprak heb ik de mislukking niet echt zelf ervaren, daar ik de periode 1986-1989 in Centraal Amerika heb gewoond. Enkele jaren later, 1989, heeft hij dan het initiatief Worldviews genomen: een interuniversitaire groep met mensen van RUG, VUB en KUL. Dat initiatief is wel gelukt en nog steeds komen we een keer per maand een hele zaterdag samen om verder te werken aan het Worldviewsinitiatief. Op een bepaald ogenblik, ongeveer twee jaar geleden, vroeg Leo Apostel me of ik toch eens niet zou onderzoeken of het niet mogelijk zou zijn om CLEA nieuw leven in te blazen. Ik ben dan, samen met hem, hoewel hij zich bewust meer op de achtergrond wilde houden, beginnen zoeken naar mensen waarvan ik dacht dat ze bereid zouden zijn om daaraan mee te werken. Dat is een langzaam proces geweest, omdat één van de fouten bij de eerste poging de snelheid van het oprichten geweest was. Ondertussen hadden we ook reeds in Worldviews ondervonden hoe belangrijk voor dit soort initiatief het 'welke mensen men erbij betreft' was. Nu hebben we een groep binnen CLEA die stap voor stap is geëvolueerd naar wat ze is.

Is het niet gevaarlijk voor die groep dat er nu een institutionalisering en een interuniversitaire samenwerking komen, hoewel die misschien wel wenselijk zijn ?

Ja, het zal natuurlijk een delicate onderneming blijven omdat er zoveel verschillende gezindheden worden samengebracht. Dat maakt het heel boeiend maar tegelijk erg delicaat. Er is een fase geweest waarin de structuur helemaal niet zo goed gedefinieerd was, hetgeen misschien wel de gemakkelijkste periode was die ik met CLEA heb gekend. Maar dat kan maar een voorlopige fase zijn. Nu moet het allemaal meer worden gestructureerd, willen we ook als een traditioneel onderzoekscentrum kunnen functioneren binnen het landschap van het wetenschappelijk onderzoek (projecten gefinancierd krijgen, vorsers kunnen tewerkstellen, enz...). Daar zijn natuurlijk gevaren aan verbonden maar het is ook de enige wijze waarop we iets kunnen bereiken. We zullen ons dus zo goed mogelijk bewust moeten zijn van de gevaren terwijl we ons tegelijkertijd zullen moeten laten drijven op het dynamisme en het enthousiasme die nog altijd aanwezig zijn. Dat enthousiasme botst natuurlijk vaak, vooral bij jongeren, met de mogelijkheden die er zijn. Ik moet zeggen dat de VUB ons totnogtoe enorm heeft gesteund, maar binnen het beperkte kader van haar mogelijkheden. Sommige mensen zijn natuurlijk wat ongeduldig, terwijl er anderen zijn die misschien te vlug en teveel gevaren zien. Al deze verschillende krachtlijnen in goede banen helpen, dat lijkt me mijn eerste opdracht als directeur.

Een ander aspect is dat een groot gedeelte van de groep bestond uit vrijwillige enthousiastelingen, terwijl het belangeloze nu een beetje verdwijnt.

Indedaad. Er is, vooral tijdens de conferentie Einstein meets Magritte, zeer veel hulp gekomen van enthousiaste vrijwilligers. We staan nu voor de uitdaging om mogelijkheden binnen CLEA te creëren zodanig dat toekomstige acties op een normale manier kunnen worden georganiseerd en dat is natuurlijk geen eenvoudige opdracht. Er zijn een management en een meer conventionele aanpak vereist, waar ik persoonlijk toch wel volledig achtersta. Het is het zoeken naar een evenwicht tussen het enthousiasme dat er voor een stuk ook heerst omdat CLEA een buitenbeentje is en het gevaar dat het geheel gescleroseerd raakt door de structuren die eraan worden opgelegd. Het zal de kunst zijn om juist op de rand te lopen, dus om wel degelijk ook het spel mee te spelen. Je kan nu eenmaal niet op totaal vrijwillige basis blijven bestaan. Je moet middelen creëren. Nu moet ik zeggen dat het tot nu toe goed loopt. We hebben nu reeds, hoewel we dat niet echt hadden verwacht, een onderzoeksgemeenschap goedgekeurd gekregen bij het NFWO (Nationaal Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek). Zo'n onderzoeksgemeenschap bestaat uit een kerngroep, die CLEA is, en enkele bijkomende groepen die aan een aantal voorwaarden moeten voldoen. We hebben nu dus een financiële basis om mensen betaald in te zetten in wetenschappelijke activiteiten.

Wat zijn eigenlijk de fondsen van CLEA ?

De Solvay-prijs van Apostel wordt bewaard als een soort 'klein patrimonium'. Daarnaast krijgen we steun van de VUB en tenslotte is er dus die onderzoeksgemeenschap die een eerste opening is naar het NFWO toe. We hebben een aantal concrete plannen naar andere projecten toe. Uiteindelijk komt het er op aan, net als voor elk onderzoekscentrum, projecten gefinancierd te krijgen. Het is dan ook in die context dat CLEA een echt conventioneel onderzoekscentrum moet worden dat probeert middelen te creëren om zijn doelstellingen te kunnen nastreven.

Vorig jaar vertelde u nog hoe slecht de subsidie-criteria voor fundamenteel onderzoek afgesteld zijn op de reële situatie, omdat men bij voorbeeld op voorhand wil weten wat de resultaten zullen zijn. Krijgt CLEA nu meer vrijheid?

Wel, ik kom nu net van een vergadering met de Vlaamse raad van Wetenschapsbeleid die haar tienjarig bestaan gaat vieren. Als thema wil men het probleem van de interdisciplinariteit behandelen, meer bepaald het probleem van de kloof tussen de toegepaste en fundamentele wetenschappen en tussen de humane en de exacte wetenschappen. Ik heb werkelijk de indruk dat binnen de beleidsstructuren het belang van interdisciplinariteit wel degelijk wordt erkend, en dat men er zich ook van bewust is dat interdisciplinair onderzoek in de huidige structuren niet gemakkelijk gefinancierd geraakt. Ook in het NFWO, geloof ik, groeit het besef dat projecten als CLEA, die dus wetenschappers uit verschillende disciplines samenbrengen rond fundamentele vraagstukken, in de structuren van het wetenschapsbeleid meer kansen moeten krijgen.

Eigenlijk stelt het probleem in verband met de interdisciplinariteit zich vooral bij de fundamentele wetenschappen: humane wetenschappen, maar ook de fundamentele van de fysica, de biologie en de informatica. Als men de geschiedenis beschouwt zijn het de fundamentele wetenschappen die werden opgesplitst in verschillende disciplines (vakken in het onderwijs). De toegepaste wetenschappen hebben veel minder geleden onder een dergelijke fragmentering, omdat zij steeds meer rond concrete, materiele projecten werkten, en daardoor op een evidente manier verschillende specialismen nodig hadden.

Wetenschap als cultuur

Er wordt vaak gezegd dat de fundamentele wetenschappen de nodige overheidssteun moeten krijgen omdat ze de basis vormen van het toegepast onderzoek. Dit is zelfs de specifieke missie van het NFWO. Ik denk dat deze redenering - de fundamentele wetenschappen zijn nodig om daarna te leiden tot toegepast onderzoek - alhoewel ze historisch juist is, ook een groot gevaar inhoudt. Zo zal men de fundamentele wetenschappen dan toch weer gaan afwegen aan de eventuele spin-off die er komt voor toepassingen in de toekomst. Ik geloof dat het juist is om te beweren dat de fundamentele wetenschappen een belangrijke plaats innemen in onze maatschappij, omdat ze een essentieel deel vormen van onze cultuur. Wetenschap als cultuur. En in die zin hebben de fundamentele wetenschappen een even directe en even belangrijke rol als de toegepaste wetenschappen. Zij zijn het die op een fundamentele manier meewerken aan de uitbouw van het cultuurweefsel dat onze 'homo sapiens'-samenleving voedt. Indien dit cultuurweefsel - en ik denk dan niet alleen aan de wetenschappen, maar ook aan de kunst, en alle andere cultuurvormende menselijke bezigheden - niet in ere wordt gehouden, staan onze grote rampen te wachten. Dus ik ben in principe gekant tegen een nauwe visie op fundamentele wetenschappen, als voortbrengers van toepassingen op lange termijn.

Als we de fundamentele wetenschappen in essentie als cultuurwetenschappen beschouwen, dan is het niet meer dan natuurlijk dat deze hun dynamiek met de maatschappij zoeken in de 'culturele laag' van deze maatschappij. Dat is ook hetgeen wat we voor een stuk met de conferentie hebben geprobeerd. Indien men de 'ivoren-toren' mentaliteit van sommige fundamentele wetenschappers terecht bekritiseert, dan zou deze kritiek vooral moeten sturen in een aanmoediging om een beter contact met de populaire cultuur binnen onze maatschappij. Er moet gezocht worden naar een resonantie met wat er cultureel gaande is binnen onze samenleving, zodanig dat de culturele relevantie van fundamenteel onderzoek duidelijk wordt. Het is geen toeval dat elk stripverhaal ook zijn professor heeft, die de moderne magiër is, die op een diepere manier kan ingrijpen in de werkelijkheid rondom ons. Deze evidente culturele component van het fundamenteel wetenschappelijk onderzoek wordt wel degelijk door het grote publiek erkend. Dan is het toch wel merkwaardig dat de universiteiten bijvoorbeeld zo weinig contact hebben met de moderne media, de cultuurdragers bij uitstek. Zelfs de BRT, die toch de staats-TV-instelling is, is in principe helemaal gesloten voor wat er werkelijk leeft in de moderne wetenschappen. Er worden 'populaire' wetenschappelijke programma's gemaakt, maar die reduceren zich gewoonlijk tot tamelijk saaie verslagen van eerder toegepaste wetenschappelijke

De bedoeling is aan de universiteit de discussie- en debatacultuur nieuw leven in te blazen

nieuwigheden (met uitzondering misschien van de BBC, die wel een hoger peil bereikt in zijn wetenschappelijke uitzendingen). Hieraan ligt een andere misvatting ten oorsprong, namelijk dat indien men iets voor het grote publiek brengt, dat het dan moet ontgaan zijn van al zijn ingewikkelde wetenschappelijke subtiliteiten, met het oog op een grotere verstaanbaarheid. Ik geloof dat men zich daar vergist. Men moet de fundamentele wetenschappen aan de mense tonen zoals ze zijn, in al hun complexiteit en subtiliteit. Het is helemaal niet noodzakelijk dat degenen die deelnemen aan een wetenschappelijke gebeurtenis (bv. een conferentie) alles begrijpen wat er daar gebeurt, deze eis stelt men toch ook niet voor een kunstgebeurtenis.

Een van de drie krachtlijnen van de CLEA doelstellingen is de diepe verspreiding van kennis. Is die ook specifiek gericht op de VUB-studenten ?

Inderdaad, diepe verspreiding van kennis is één van de aspecten van het CLEA-initiatief. De bedoeling is zeker om ons ook naar de studenten te richten. We zijn van plan om binnenkort minstens één keer per maand een 'open CLEA-avond' te organiseren, waar iedereen welkom is, en waar er kan gediscussieerd worden. De bedoeling is mee te helpen om aan de universiteit de discussie en debatacultuur nieuw leven in te blazen. Zoals ik in het vorige punt trachtte te argumenteren dat de fundamentele wetenschappen vooral een culturele rol vervullen binnen onze maatschappij, zo zou ik ook durven beweren dat een discussie - en debatacultuur een van de essentiële componenten zou moeten zijn van de universitaire gemeenschap.

De studenten hebben veel meer macht dan ze denken !

Wordt er bij voorbeeld ook gedacht aan interdisciplinaire cursussen voor de studenten in hun licentie ?

Ik hoop dat dat er echt van zal komen. Er zijn duidelijk gedachten aan het groeien in deze richting. Ik vertel nu weer iets heel anders, maar denk wel dat het relevant is. Ik vind het relevant dat in het eindverslag van de denkgroep Extreem-rechts wordt aangedrongen op de organisatie van een brede interdisciplinaire 'cursus' voor alle studenten. Ik hoop dat dit gedeelte van de initiatieven in verband met extreem rechts er komt. Ik geloof dat indien de studenten er zelf op aandringen er zulk een cursus zeker zal komen. De studenten hebben veel meer macht dan ze denken om dit soort zaken gedaan te krijgen. Ze zouden misschien een groep moeten vormen, die erover nadenkt hoe elk jaar opnieuw iets heel intensiefs en verfrissends zou kunnen georganiseerd worden. Een reeks gebeurtenissen waar de studenten mekaar ook over de disciplines heen zouden leren kennen. Ik denk dat als zulk een initiatief naar voren wordt gebracht, door de studenten, het echt wel kans maakt. In ieder geval zou CLEA dit steunen.

Kan u nog iets vertellen over de samenwerkingsverbanden met AFOS (Association for the Foundations of Science), IQSA (International Quantum Structures Association), PCP (Principia Cybernetica Project) en BEARCO (Belgian East African Research Association)?

AFOS is een internationale organisatie en CLEA werd daar erkend als een lokaal centrum. AFOS floreert en het is dus goed dat CLEA er intrinsiek bij betrokken is. De organisatie heeft een tijdschrift "Foundations of Science", en dit tijdschrift zou wel eens een belangrijk forum voor de onderzoeksactiviteiten van CLEA kunnen worden.

In verband met IQSA, PCP en Bearco kan ik het volgende zeggen. Een van de gevaren voor een interdisciplinair onderzoekscentrum bestaat erin dat men jonge vorsers zou gaan vormen die zowat een beetje met alles bezig zijn. Dat is trouwens een euvel waar buitenlandse interdisciplinaire onderzoekscentra nogal eens het slachtoffer van worden: jonge mensen worden opgeleid, weten veel en hebben allerlei verschillende problemen bestudeerd, maar zijn dan dikwijls nooit zeer diep in een bepaald wetenschappelijk domein binnengedrongen. In CLEA willen we goed oppassen voor dit gevaar. Iedere onderzoeker binnen CLEA zal zich moeten specialiseren in een bepaalde reeds diep uitgebouwde discipline. Inderdaad, interdisciplinariteit betekent helemaal niet dat diepe specialisatie slecht zou zijn. Integendeel, enkel wanneer men zich diep heeft gespecialiseerd in een bepaalde discipline, kan men op een vruchtbare manier interdisciplinaire projecten aanpakken. Deze bedenking kan ik niet genoeg benadrukken.

We willen CLEA dus zo uitbouwen dat er ook onderzoek gebeurt op heel gespecialiseerde onderwerpen. Maar steeds zal dit onderzoek gespiegeld en geconfronteerd worden met het andere onderzoek dat er binnen CLEA gebeurt. Als vanzelfsprekend zal dit gespecialiseerde onderzoek binnen CLEA zich voornamelijk toespitsen op de fundamentele van de verschillende disciplines, omdat enkel door een studie van de fundamentele er bruggen met andere disciplines mogelijk zijn. In die zin is het goed dat er verschillende gebieden binnen CLEA worden uitgebouwd

(1) de fundamentele van de natuurkunde, en hier zijn de contacten met IQSA, een internationale organisatie die zich ontfert over de fundamentele van de natuurkunde, zeer vruchtbaar.

(2) de confrontatie met andere dan westerse wereldbeelden, één van de fundamentele aspecten van het wereldbeeldenonderzoek, en daarom is het zeer interessant dat BEARCO wordt uitgebouwd.

(3) de fundamentele van de cybernetica en de systeemtheorie, daar houdt PCP zich mee bezig.

Verder willen we op korte termijn werk maken van een onderzoeksactiviteit rond de fundamentele van het recht (dat eigenlijk wetenschappelijk de hoofdbezigheid is van Serge Gutwirth), de fundamentele van de informatica en de artificiële intelligentie (Walter van de Velde is geïnteresseerd in deze materie) en de fundamentele van de wiskunde en logica (dit is de voornaamste wetenschappelijke bezigheid van Jean Paul van Bendegem). Voorlopig hebben we nog niemand kunnen vinden die een groep wil starten rond de fundamentele van de biologie, alhoewel er enkele mensen in Gent zijn die zich misschien hiermee zouden bezighouden. Ook de fundamentele van de economie en de sociologie willen we mettertijd kunnen uitbouwen. Er is nog geen duidelijke manier waarop dit zich zal verwezenlijken, alhoewel zich nu reeds een aantal jonge vorsers rond deze problematiek bij de CLEA-gemeenschap hebben aangesloten.

Tom

MR. BLUE EN DE VLAAMSE PRIMITIEVEN.

Ouverture: Vijgen na Pasen.

Hallo, hier ben ik dan. Dag mensen op het plein. Tararara. Paparapa. Dag dorp van mij. "Ik ben de peulschil, ik ben de peulschil, de peulschil staat hier." Deze en andere liederen (van illustere muzikale fenomenen, barden en dorpsgekken allerhande zoals Luc Bral, Hugo Raspoet, Dimitri Van Toren, Karei en de Elegasten, Miek en Roel en de rest van de hele kleinkunstcollectie volume 1 en 2) teisterden met behulp van het voorhamerbotje m'n trommelvies. Ik zat in de ICIR-trein richting Z., m'n geboorteplaats, het einde van de wereld, het begin van de beschaving, het laatste station op weg naar de vergetelheid. Z., een gemeente van vrome en hardwerkende zielen, een bastion van goede smaak en schijnheiligheid, een godvergeten doch godvruchtig gat ergens in de Vlaanders.

Hier aanschouwde ik het levenslicht, een zwak en flauw schijnsel want ik werd met de helm geboren. Ik ben een produkt van de jaren '70. Het resultaat van een geslachtsgemeenschap tussen een man en een vrouw, die later dan nog m'n ouders bleken te zijn. De uitkomst van een betrekking tijdens het huwelijk, geconcipieerd in de voortplantingsplicht. Ja, ik was gepland. En gewild. Mijn komst was voorbereid. Mijn wiegje stond al klaar. Mijn bedje was gespreid. Ik was een lelijk kind, maar moeder's mooiste.

"Ik was een kleine jongen, zondagochtend was een hel." Zondagavond niet minder. En zondagmiddag dan. Kortom, die hele klotezondag was synoniem met volgende substantieven: verveling, verschrikking en bovenal voorspelbaarheid. Iedere zondag naar de mis van negen uur, alwaar het vocale gedeelte werd verzorgd door een resem knarren. Niet alleen kon de leeftijd van iedere kop als gezegend worden bestempeld, meer nog, als men de gezamenlijke leeftijd zou berekenen en het bekomen getal aftrekken van het jaartal dat toenertijd de kalenders versierde (pakweg 1979 of 1981, of zoiets), kwam men zo ongeveer uit bij de periode tijdens dewelke Mozes met z'n volk door de woestijn trok. Ik durf te wedden dat de meeste leden van het mannenkoor niets begrepen van wat zij ten gehore brachten want de liederen waren Latijn voor hen. Van infonatie, articulatie en variatie in het vertolken van deze meerstemmige gezangen hadden zij (en bijgevolg de hele Sint Ludgerusparochie) nog nooit gehoord, zodat het geproduceerde geluid nog het best omschreven kon worden als een monotoom gebrom. Dit alles zou nog enigzins draaglijk kunnen zijn, ware er niet een kudde tandelooze maar mondige oude besjes die het mannenkoor luidruchtig en mekkerend van repliek dienden. Om maar te zwijgen van de organist die er, ondanks z'n gebrek (hij was jaren tevoren tijdens het Bal van de Burgemeester onder nooit opgehelderde omstandigheden de middenvinger van z'n linker en de pink van de rechterhand kwijtgeraakt), een tempo op nahield die de hele middenbeuk evenals de twee zijbeuken, laat staan het koor, konden volgen. Zelfs de koster die, zo werd gefluisterd, niet vies was van een vloggertje (sinds hij weduwnaar werd ging het vooral op moreel vlak stijf bergaf met hem) holde de orgelspeler vruchteloos achterna.

Temidden deze kakofonie (die met de feestdagen oud-testamentische proporties aannam; immers, het hele schip zat dan nokvol -zelfs Peken Bok en z'n broer waren er- en iedereen zong uit volle borst, eender wat, maar ze zongen, ze brulden, euforisch, jubelend, zo high als Jezus tijdens de bruiloft van Kanaän en zo luid dat niet alleen de muren van Jericho maar ook de pilaren van het gebedshuis en de glas-in-lood ramen, de trots van deze parochie, dreigden te scheuren en barsten) zat ik dan geknield op een houten stoel, inmiddels ten prooi aan hetzij misselijkheid, hetzij onzedige gedachten. Het eerste was een gevolg van het feit dat we van vader niet mochten eten voor we ter communie gingen. Het lichaam van Christus diende onbevlekt ontvangen of iets van dien aard en niet vermengd met een boterham met choco. Het tweede vond z'n oorzaak op de stoel twee rijen voor en links van mij. Het was mooi, stevig gebouwd, goed gebekt en had een paardestaart. Ze was geflankeerd door haar moeder, die -zo beeldde ik me in- een enorme bos schaamhaar had. Zwart, want ze was geblondeerd.

(Ik beken dat tijdens die levensfase m'n voorstellingsvermogen inzake het vrouwelijk geslachtsorgaan beperkt bleef tot een zwarte vlek achter een doorzichtig wit slijpje, hetgeen ik wel eens onvrijwillig tegenkwam terwijl ik wanhopig en met een rood hoofd op zoek was naar de speelgoedpagina's in de Trois Suisses-catalogus van m'n tante Monique. De combinatie van de medeklinkers s en x met de klinker e vormde toen nog een woord dat niet in mijn vocabularium voorkwam, noch in dat van de meesters van de vier eerste klassen van de lagere school. Daar zou echter weldra verandering in komen.)

Tenzij het overslaat, m'n stemmetje bedeesd. Van zodra iemand in mijn ogen kijkt. Ahahaha. Het was een zondagnamiddag, inderdaad, en september toen ik -in de gedaante van een ijverige leerling met bril en vooruitlopend op de voorlaatste les biologie van het schooljaar- geconfronteerd werd met een tekening die zomaar, zwart op wit, open en bloot het mysterie des levens onthulde. De onbewogen beweging. De eerste oorzaak. Het vijfgeblad was weg. De vreemde woorden dansten voor m'n ogen. Een organenbollet. Het grote geheim geopenbaard. M'n vader met m'n moeder? Tante Meineken en nonkel Fons, neen, dat kon niet. Jeezes, kregen we daar ook huiswerk over? De zondagen met de verplichtte middagrust (En op de zevende dag rustte hij. Immers, hij werkte vijf dagen op kantoor en de zesde in de hof). "Opera en Belcanto", de lange wandeling, "Leven en laten leven" en "Van Pool tot Evenaar": het zou nooit meer hetzelfde zijn.

Wordt vervolgd...

En aan de accordeon: uw toegeneegen Mr. Blue.

DE BIZARRE WERELD ROND IN 14 DAGEN

@ De onderwijscommissie van het Vlaams Parlement keurt aanvankelijk het mini-decreet over de tijdelijke benoemings- en programmatiestop goed. Later stelt Vlaams parlementsvoorzitter Norbert de Batzelier (SP) de bespreking van dit decreet voor het Vlaams secundair onderwijs uit. Reden is dat geen van de drie oppositiepartijen Agalev, VLD en VU zich gewonnen voelt voor de tijdelijke benoemingsstop die onderwijsminister Luc Van den Bossche (SP) wil doorvoeren.

@ Het omstreden wetsontwerp van Minister van Binnenlandse Zaken Johan vande Lanotte (SP) over de herziening van de asielwet werd goedgekeurd in de kamercommissie. Alleen het Vlaams Blok en Agalev stemden -uiteraard met elk hun eigen standpunten- tegen.

@ Nadat in Groot-Brittannië paniek rijst over de zogenaamde "dolle-koeienziekte" (Bovine Spongiform Encephalopathy) verbiedt België de in- en doorvoer van Brits rundsvlees. Volgens sommigen bestaat er een risico op besmetting bij het eten van vlees afkomstig van zieke runderen.

@ 4.000 mensen betogen in Brussel tegen racisme en fascisme. Het initiatief gaat uit van Objectief 479.000, de vereniging die vorig jaar één miljoen handtekeningen verzamelde voor gelijke rechten voor migranten. De betogers eisen dat migranten na een wettelijk verblijf van 5 jaar in ons land automatisch de Belgische nationaliteit zouden krijgen.

@ Algerijnse fundamentalisten vermoorden 6 textielarbeiders in Kabylie een Berbergebied dat zich zeer onafhankelijk opstelt tegenover Algiers, maar ook tegenover de geestelijke leiders. De Berbers beschermen hun dorpen met volksmilities.

@ Charles-Ferdinand Nothomb wordt voor de tweede keer verkozen tot voorzitter van de PSC (de Franstalige christen-democraten).

@ De Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) waarschuwt voor de opmars van tuberculose. In 1995 stierven 3 miljoen mensen aan de ziekte.

@ De Republikeinse senator Bob Dole heeft de presidentsnominatie op zak na zijn overwinningen in Californië, Washington en Nevada.

@ 1994 was het jaar van de 077-lijnen, 1995 dat van de Chili-lijnen. Aangezien de 0056-code van Chili verdacht veel geleek op de 056-code van zone-Kortrijk, ontving een gedupeerde klant een Belgacom-rekening van maar liefst 658.000 frank.

@ In de rubriek "ongelooflijk": Nederland stond in 1919 op het punt België binnen te vallen. Dat concludeerde de Nederlandse militair-historicus Hein Bijkerk. De onderzoeker baseert zich op de geheime correspondentie, die hij ontdekte in de archieven van het voormalige Nederlandse ministerie van Oorlog. Oorzaak: België wilde vlak na WO1 aanspraak maken op Zeeuws-Vlaanderen en delen van Nederlands-Limburg.

@ De nieuwe Turkse premier, Mesut Yilmaz pleit voor een "realistischer, menselijker en moediger" beleid ten opzichte van de Koerden. Yilmaz wil anderstalig onderwijs toelaten, de noodtoestand in de Koerdische provincies opheffen en de Koerden laten terugkeren naar hun dorpen.

@ Paus Johannes Paulus II erkent voor het eerst dat nonnen en priesters deelnamen aan de genocide in Rwanda.

@ Na zware rellen tussen Koerden en de Duitse politie wegens het afgelasten van een manifestatie tegen Turkije, bepleit bondskanselier Helmut Kohl een verstrenging van de asielwet.

@ De Engelse krant The Independent onthult dat de VS in Irak bommenleggers betalen om het regime van Saddam Hoessein te ondermijnen.

expo

Ginette Bauwens stelt voor:
HYBRIS
 zaterdag 27 april
 tot 26 mei 1996

Breuk met de Logika van Macht

- 16u00 Openerij tentoonstelling in de Bibliotheek VUB
 Lucas Messens - Pierre Sotie - Marianne Rannow - Sven fJolie - Roland Van Den Berghe - Bernie Fink - leerlingen van het RHOC
 Hall Y: Fototentoonstelling Jan Huet
 video Rwanda 'Kigali 7 april 1994'
 Gallery: Jo Huybrachts - Peter Boger
 leerlingen van het RHOC
 Inleiding tentoonstelling: Mark Van Steerteghem
- 18u00 Voordracht 'Rwanda: een genocide', in Kultuurkaffee door journalist Walter Zinnen.
- 20u30 Afrikaans Etenje (reservatie voor 10 april), in Kultuurkaffee.
- 21u30 Afro-Belgisch Feest met muzikanten uit Rwanda, in Kultuurkaffee.
 i.s.m. VUB - UCOS - COOPIDO - TATWALA - Uitzending Permanente Vorming

AR(t)SENAAL
 5 juni tot 30 september 1996
 Centrale Bibliotheek - 9 tot 21u

Een stukje Brussels cultureel erfgoed onder de loep nemen.
 Een stukje Brussels cultureel verval onder de ogen durven brengen.
 Vermissage: woensdag 5 juni 1996 om 19u.

BOB DE GROOF
 6 juni tot 20 juli 1996 - Rectoraat
 elke werkdag van 9 tot 17u

Zijn werk is onmeedogenloos geëngageerd in de eigentijdse samenleving en is als het ware exponent van een internationale subcultuur. 'De visionair-expressionistische schilderkunst van Bob De Groof brengt de tragische situatie van de gerevolteerde mens in onze chaotische wereld. Zij drukt de conflictsituatie uit van het sterk agressief geladen individu dat in deze geordende technologische maatschappij wordt geslingerd tussen inzicht en sensibele, de parameters van Bob De Groofs visionaire raptus of rappe geestvervoering.' (Dr. Luc R.C. Deleu)
 Zijn picturale stijl vindt verre wortels bij Ensor, Asger Jorn, de Action Painting van Pollock en in engere mate, bij Fredervoets.

KULTUURKRANT

DIENTST KULTUUR
 02/629 23 25 - 23 26

concert

**ANNA HOMLER (USA),
 KOEN VAN ROY (B),
 GEERT WAEGEMAN (B)**
 donderdag 25 april 1996 - Kultuurkaffee
 inkom gratis - 21u

Een concert vol verrassingen... daarvoor moet je bij Anna Homler zijn. Samen met de virtuoze saxolonist Koen Van Roy en de 'stringed instrument' speler Geert Waegeman -beiden bekend van Cro Magnon- brengt ze een spektakel van geïmproviseerde muziek en mysterieuze zang in bestaande en onbestaande talen. Allerlei soorten speelgoed en vreemde voorwerpen vervullen het geheel. Vorig seizoen brachten zij samen met Pavel Fajt en Geert Waegeman een schitterende CD uit bij Lowlands. Wil je eens iets anders, dan mag je dit concert absoluut niet missen!

Anna Homler: zang, toys
 Koen Van Roy: saxofon met effecten
 Geert Waegeman: viool, sas, mandoline en andere snaarinstrumenten

MARC VERLINDEN GROEP
 woensdag 15 mei, 1996 - Aula Q - 20u
 220/270 250/300 Bf.
 "A JAZZY INVITATION"

'A Jazzy Invitation' is de titel van een volledig instrumentaal concert waarbij de geluidsexpressie een belangrijk onderdeel van de compositie vervult. De digitale mogelijkheden leggen nieuwe kronkels in de muzikale hersenbeelt. Het 'handwerk' blijft bestaan. de tonen komen er niet vanzelf uit. Geen sequencers, alles wordt vers opgedieft. De MVG stelt u graag 11 muzikanten voor, die zowel akoestische als elektronische instrumenten aan bod laten komen. Het repertoire bestaat vooral eigen werk. De stijl solliciteert Zuidamerikaanse en Afrikaanse rimen, maar ook enkele acid jazz tinten komen aan bod. Variatie wordt gebracht op niveau van muziekstijl, instrumentarium, samenspel en klankkleur. Thema's worden ondersteund door blazers en woordloze vocalisten. De uitgesproken melodie staat op de voorgrond met daarbij, zoals jazz het voorschrijft, het nodige improvisatie of soloerwerk. De MVG presenteert muziek voor een zeer breed publiek. Zowel licht- als klankspel geven een extra dimensie aan het concert. Elke compositie heeft zijn eigen verhaal, hopelijk komt de boodschap tot bij u.

Bart Van Dyck: contra en el. bass - Bob Van Brandt: tenor sax
 Bruno Tourwé: piano en keyboards - Dirk Verlinden: percussie en zang
 Geert Vanderroost: zang en percussie - Gie Dornheim: ak. en el. gitaar
 Jiel Vandenpolder: sopraan sax - Luc De Herdt: bugel en trompet
 Marc Verlinden: ak. en gitaarsynthesizer - Philippe Verbruggen: drums
 Tom Peeters: trompet - Erwin Sampermans: klanktechniek

Reservatie: 03/449 41 61 of 03/440 85 31 of Dienst Kultur VUB 02/629 23 25

Eigen organisatie i.s.m. Dienst Kultur

video

donderdag 2 en 9 mei 1996
 Kultuurkaffee - inkom gratis - 21u

donderdag 2 mei

De interesse voor de zaak van Mumia Abu-Jamal, de ter dood veroordeelde journalist in Philadelphia, is weer gegroeid in België met de vertaling van zijn boek 'Berichten uit de doden' en de hangende uitspraak van zijn beroep bij het Pennsylvania Supreme Court. In de Channel 4 reportage 'Live from Death Row - This is Mumia Abu-Jamal' (30') worden aan de hand van zijn zaak de racistische praktijken van het rechtssysteem in Philadelphia en de VS blootgelegd. Een tweede reportage: 'The Bombing of West-Philly' (60'), wordt ook getoond, exclusief voor Europa. Hierin wordt een beeld geschetst van de brutale behandeling van de politie van Philadelphia t.a.v. de MOVE-organisatie. Een behandeling die enkel door Mumia in Philadelphia werd weergegeven, wat aanleiding gaf voor de Philadelphia Police Department om Mumia als persona non grata te beschouwen.

donderdag 9 mei

Retrospectieve rUDOLF mESTDAGH. Het enfant terrible van de Belgische kort-film. Vol Au Vent (91), Robokop (93), Ouf! (94), Over The Rainbow (95), Beauville (95) en de documentaire 'Gang Bang' over de jeugdbendes in Los Angeles.

donderdag 23 en 30 mei 1996
 Kultuurkaffee - inkom gratis - 21u

donderdag 23 mei

De Chileense regisseur Jodorowsky, adapt van het Theater van de Wreedheid en maker van cult-hits als 'El Topo' en 'Magic Mountain', ziet theater (en film) als een rituele shocktherapie die de verdronken erotische en misdadige obsessies van de toeschouwer moet uitdrijven. Met zijn laatste productie 'Santa Sangre' (1969/188min.) is Jodorowsky, nadat hij vijftien jaar niets van zich heeft laten horen, weer in topvorm. Het is een gewelddadig-surreële film over het Oedipus-complex van een jongen wiens vader een circus runt in Mexico en waarvan de moeder behalve trapzede-artistiek ook nog een religieuze lanatèkeinge is met moordzuchtige jakorse neigingen.

donderdag 30 mei

De doden komen tot leven en eten het vlees van de levenden. In de cult-klassieker 'Night of the Living Dead' (1968/94min.) voert George A. Romero in pseudo-documentair zwart-wit enkele modale Amerikanen op die in een landhuis een uitputtingsslag met kannibalistische zombies en met elkaar leveren. 'Dawn of the Dead' (1978/119min.) wordt beschouwd als een helse satire op het Amerikaanse consumptiegedrag eind jaren '70. Het verhaal speelt zich af in een winkelcentrum waar vier mensen het hoofd moeten bieden aan een legere zombies. Het slotstuk van de trilogie, 'Day of the Dead' (1985/102min.), zet de actie der levende doden verder, maar nu komt er reactie vanuit een bunker waar aan de Endlösung wordt gewerkt en de onnoden voorwerp worden van wrede experimenten.

(vervolg van pagina 3)

van de prijzen in het KK. Het KK heeft steeds prijzen gehanteerd die lager lagen dan de prijzen in de privé. Met de nu doorgevoerde prijzen wordt hier echter definitief komaf mee gemaakt. Een kleine berekening leert ons dat indien de index op de prijzen, die in het academiejaar 1984-85 golden, toegepast wordt dat de prijzen er als volgt uit-zien: Pils en Tourtel aan 26 Bf. Witbier en Koninck aan 32 Bf. Zelfs indien men deze prijzen "even" wilt maken of indien de grondstofprijzen eventueel een sterkere stijging kenden (eventueel want de informatie over deze evolutie wordt ons in het document verzwegen) dan nog zouden prijzen van respectievelijk 30 Bf en 35 Bf nauwer aansluiten bij de sociale politiek die het KK in een glorieuzer verleden gewoon was toe te passen. Dat deze berekening helemaal niet utopisch blijkt te zijn leert de toepassing van de index op de prijs van de Duvel in 1984-85. Een Duvel zou alzo vandaag 65 Bf in het KK kosten, wat effectief ook de huidige prijs is. Maar ja, het feit dat de producten op dewelke een prijsverhoging van toepassing is 90% van de omzet uitmaken, zal hier wel niet vreemd aan zijn zeker. De dag dat iedereen en masse Duvel zou beginnen zuipen zal men op de SoR wel een reden vinden om ook de prijs

van de Duvel de hoogte in te jagen. Bovenstaande argumentatie kon de leden van de SoR echter niet overtuigen. Hieronder volgt een schets van de verder gevoerde discussie.

De andere maatregelen

De aandachtige lezer zal misschien gemerkt hebben dat de Commissie Cultuur nog andere voorstellen op de tafel gooide ter bevordering van de sfeer in het KK 'die voor verbetering vatbaar is'. Een idee dat geopperd werd door een lid van de Sociale Raad luidde dan ook als volgt: "Zou het niet kunnen dat de implementatie van de eerste vier voorstellen, waar iedereen van ons zich blijikbaar in kan vinden, 'de sfeer op een zodanige wijze verbetert' dat de laatste maatregel niet nodig meer blijkt te zijn?" Een idee dat meer navolging verdiende dan het kreeg. De verdedigers van de prijsverhoging schudden immers niet-begrijpend het hoofd en begonnen met een argumentatie die kant noch wal raakte: "U begrijpt het niet! Dit voorstel moet in zijn geheel bezien worden en kan niet in afzonderlijke delen opgesplitst worden. Elke opsplitsing doet afbreuk aan het voorstel. Het is een alles-of-niets pakket." Kortom, in plaats van tegen de buichelarij van de begrotingsopstellers te reageren, door een begrotingsaanpassing te vragen en bijkomende middelen te

eisen, aanvaardden de studentenvertegenwoordigers de begroting die hen opgedrongen werd zonder tegenprutten.

Vernederswaard is nog het feit dat de discussie op de SoR tweemaal onderbroken werd om blijkbaar diegenen die nog twijfelden aan de formulering van het voorstel te overtuigen. De discussie raakte zelfs nog zo verhit dat de voorzitter van de SoR voorstelde (in een vlaag van verstandverbijstering?) om bijkomende financiële injecties te vragen aan het rectoraat en de begrotingsaanpassing door te voeren. Het kon echter enkele studentenvertegenwoordigers, die zich aangetast voelden in hun jeugdig idealisme, niet bekoren: het uiteindelijke resultaat was de goedkeuring van het gehele voorstel, prijsverhogingen inbegrepen.

Bij wijze van protest zou het BSG of VO consumpties kunnen aanbieden op het grasperk naast het Kulturkaffee. Of iedereen kan vanaf nu zijn eigen consumpties aanbieden. Alzo zou de student misschien nog krijgen waar hij recht op heeft: cultuuractiviteiten die hij niet zelf moet betalen.

RR

BSG-AGENDA

Zaal

vr 26/4	Gilde Halewijn
zo 28/4	BSKt
ma 29/4	LWK
di 30/4	FA
wo 1/5	Solvay
do 2/5	HILOK
zo 5/5	KEPS
ma 6/5	KBS
di 7/5	PK (overdrachtscantus)
wo 8/5	PPK (cantus)
do 9/5	ATA
ma 13/5	UA
di 14/5	CAMPINA
wo 15/5	ZWK (cantus)

MEKANIK

Hey! Free punches in the nose over here Bono!

Why do they call you the Mekanik?

Well because of the way I do things. Like the way in which I heat off. Smooth pulls, clean strokes, workman-like. I'm not here to enjoy myself. I don't even feel my orgasm. There's no expression on my face when it happens. No thoughts go through my head. I fantasize about empty space. I do everything mekanikally. I find your faults and the flaws in your structure and then I move in. I watch, listen and take down information mekanikally. I hate you piece by piece.

Mekanikkely.

Everything I do is methodical and pre-meditated. I don't act on impulse. Ever. I don't believe in the idea that any event can be random. I believe that everything has a reason. When you say you didn't mean to say something after it came out of your mouth, come on. You meant it but you're just to afraid to admit it. Before I take action I have considered every possible action you might resort to. I am always several steps ahead of you. I am the Mekanik. I crush lies like a steel-toed boot crushes a rosebud or a child's skull. I watch you self destruct. You mutilate each other with your emotional displays and super-human dramas. You are your own worst enemy. I am devoid of emotion. Satisfaction is non-existent in my world. I am the Mekanik. I am pure survival species. None of your bullshit means anything to me. You hear all the shit I say. You think I made any of this up? Fuck no. I just vomit the words and attitudes that I have gotten from you and let you deal with yourselves. I didn't made up all the stupid ass lines men use on women so they can mate. That's all it is. It's mating. It's all you think about. You talk so much about "making love" and all this other shit. It's just mating, reproduction. You're just farm animals, more disgusting than most. I play you like a fucking deck of cards. You are a walkin button pad. I can push them all. I can disgust you. I say all the things that you really feel but are afraid to say. You don't want anyone to label you with all those bad judgemental names. You have so many of them. You make them up because you live in fucked up cities and you don't have lives. Homophobe, sexist, racist, feminist, macho shithead, castrating bitch. You have a ton of them. It's all about mating. Look at the decoration that you put on an act that's as common as eating and sleeping. Enter the Mekanik. I'll give it to you until you can't take yourself any more. That's why they call me the Mekanik. Civilisation has turned you into desperate animals in pain. Don't worship god, worship me instead.

Henry Rollins

Het is nog niet te laat!
Abonneren op De Moelial kan nog
steeds:

Stuur een postkaart naar:
Pleinlaan 2, 1050 Bxl
en stort eveneens 250,- of 500,-
op rekeningnummer 001-0686457-64
voor respectievelijk een gewoon en een buitengewoon abonnement.

Lezingen- reeks: Tweeluik over vrouwen

1ste luik:

Jammer, reeds voorbij!

2de luik:

Vrouwengezondheidszorg:
AIDS & Anticonceptie in
Noord en Zuid
door
Anne Verougstraete
(gynaecologe SJERP/VUB)
Marleen Temmerman
(Prof. Gynaecologie RUG)

do 9/5 B031 om 12u
org: UCOS

De Moelial

Tweewekelijks studententijdschrift
van de VUB in samenwerking met
het Brussels Studentengenootschap.
Studiekring Vrij Onderzoek
en Dienst Cultuur.

Pleinlaan 2, 1050 Brussel
tel. 02/629.23.38
fax 02/629.23.62

Coördinator
Ruben Rumbout

Redactie
Sami, Haroun, Domenico,
Fred, Sjoonie, David, Sven,
Thierry, Dirk, Werner

Medewerkers
Seppe, Saskia, Michel, Tom

Illustraties
Gieert Rondou, Maarten, Wim
Castermans, archief

V. U.
Domenico Vaccaro
Pleinlaan 2, 1050 Brussel

De Redactie is niet
verantwoordelijk voor artikels van
het BSG en VO

De Moelial zoekt
volop:

☎ telefonisten
(M/U)

💻 computer-
specialisten (M/U)

✍ subversieve
journalisten (M/U)

🎨 cartoonisten (M/U)

☕ koffie-dames
(M/U)

🍷 andere dranken
zijn eveneens
welkom

🏥 EHBO-
specialisten (M/U)

🎵 en andere
medewerkers (M/U)
voor boeiend,
toekomstgericht
werk in een jonge,
dynamische
omgeving

→ Gebouw V
(naast KK),
tel. 02/629.23.38

→ Wekelijkse
redactievergadering:
Maandag om 18u